

**TEREKE HÂKİMLİĞİ -VESAYET DAİRELERİNE YÖNELİK
TAVSİYELER LİSTESİ 2018**

İÇİNDEKİLER

TEREKE İŞLEMLERİNE YÖNELİK TAVSİYELER	3
1- Döviz, Kıymetli Evrak ve Eşyanın Mahsus Defterine Kaydı.....	3
2- Kıymetli Eşyanın Değer Tespiti.....	3
3- Gaip Kişiye Ait Para.....	3
4- Banka Hesabı Cari Defteri Tutulması Gerektiği.....	3
5- Kasa ve Hesabı Cari Defterinin Günlük Tutulması.....	4
6- Terekeye Ait İşlemlerinin Yürütülmesinde Hatalı Davranıldığı.....	4
7- Miras Ret Kütüğünün Kullanılmadığı.....	4
8- Tahsil ve Ödemeye İlişkin Dekontların Dosyada Saklanması.....	Hata! Yer işareti tanımlanmamış.
9- Tereke Eşyalarının Hak Sahiplerine Tesliminin Hâkim Huzurunda Olması.....	5
10- Tereke Gelirlerinin Takibi.....	5
11- Tereke Hesaplarının Tanzimi.....	5
12- Tereke Paralarının Hak Sahiplerine Ödenmesi.....	6
13- Tereke Parası Faizlerinin Kasaya İşlenmesi.....	6
14- Terekede Tasfiye Harcı.....	6
15- Terekenin Belirlenen Hak Sahipleri Adına Şahsi Hesap Açılarak Tasfiyesi.....	6
16- Terekenin Hazineye Devri.....	7
17- Terekenin Tasfiyesinde Harç Alınmayacağı.....	7
18- Terekeye Ait Paranın Ödenmesinde Usul.....	7
19- Terekeye Ait Ruhsatlı Silâhın Teslimi.....	7
20- Yetkisizlik Kararı Verildiği Halde Gölge Dosya Oluşturulmadığı.....	8
VESAYET DAİRELERİNE AİT TAVSİYELER	8
1- Davalı Olan Kısıtlı İçir Husumete İzin Kararı Verildiği.....	8
2- Dosya Tanzimi ve Defterlerin Örneğinin Bulundurulmaması.....	8
3- Gaip Kararı Almaksızın Hazineye Malvarlığının Devri.....	9
4- Kısıtlının Mallarının Satışının Takip Edilmediği.....	9
5- Kısıtlıya Ait Paraların Menfaati Araştırılmaksızın Her Hangi Bir Bankada Değerlendirildiği.....	9

6- Ölümle Sona Eren Vesayet Dosyalarının Resen Tereke Hâkimliğine Tevdi Olunduğu	10
7- Taşınmazın Pazarlıkla Satışına İzin Verilmesi İsteminin Vesayet Makamınca	
Değerlendirilerek Karara Bağlandığı.....	100
8- Satışı İstenen Taşınmaz Dışında Kalan Diğer Malların Gelirleri Konusunda Vasiden	
Hesap Sorulmadığı	100
9- Vasiden Hesap Raporu Alınmadığı.....	110
10- Vesayet Ad Kaydının Tutulmadığı.....	111
11- Vesayet Altına Alınacak Şahıslara Ait Mal Varlıklarının Araştırılmadığı.....	111
12- Vesayet Halinin Herhangi Bir Suretle Sona Ermesi Açısından Dosyaların Belirli	
Periyotlarla Gözden Geçirilmediği	111
13- Vesayet Dosyalarının Vasiliğin Görevinin Devamı veya Yeni Vasi Atanması	
Bakımından Belirli Periyotlarla Gözden Geçirilmediği	122
14- Vesayet Kararının İlanı.....	122
15- Kısıtlının Tapuya Kayıtlı Mallarına Şerh.....	122
16- Yönetim Kayyımından Hesap İstenmediği.....	133
17- Banka Hesabı Cari Defterinin Hiç veya Gereği Gibi Tutulmaması.....	13
18- Kısıtlanan Reşit Evlâda Vasi Tayini.....	13
19- Vasi Tayini Dosyasının Takip Edilmediğinden İşlemden Kaldırıldığı.....	14

TEREKE İŞLEMLERİNE YÖNELİK TAVSİYELER

1- Döviz, Kıymetli Evrak ve Eşyanın Mahsus Defterine Kaydı

Tereke mevcuduna dâhil döviz ve kıymetli eşyaların denetime imkân verecek şekilde kıymetli evrak ve eşya defterine kayıtlarının yapılmadığı belirlenmiştir.

* Bölge Adliye ve Adli Yargı İlk Derece Mahkemeleri ile Cumhuriyet Başsavcılıkları İdari ve Yazı İşleri Hizmetlerinin Yürütülmesine Dair Yönetmelik'in 193. maddesi ile Türk Medenî Kanunu'nun Velayet, Vesayet ve Miras Hükümlerinin Uygulanmasına İlişkin Tüzük Kapsamında Tutulacak Defterler, Özel Kütük, Dosyalar, Tutanaklar ve Diğer Evrakın Düzenlenmesine Dair Yönetmelik'in 14. maddesinin dört ve beşinci paragraflarında belirtildiği üzere, tereke hâkimliğine intikal eden döviz cinsinden paralar ile diğer kıymetli evrak ve eşyanın teslim alınmasını takiben kıymetli evrak ve eşya defterine kaydının yapılması suretiyle denetime imkân sağlanması,

2- Kıymetli Eşyanın Değer Tespiti

Kıymetli evrak ve eşya defterinde kayıtlı altın, gümüş ve çeşitli kıymetli taşlardan oluşan ziynet eşyalarının vasıf ve değerlerinin bilirkişi marifetiyle tespit ettirilerek deftere geçirilmediği görülmüştür.

* Bölge Adliye ve Adli Yargı İlk Derece Mahkemeleri ile Cumhuriyet Başsavcılıkları İdari ve Yazı İşleri Hizmetlerinin Yürütülmesine Dair Yönetmelik'in 193. maddesi ile Türk Medenî Kanunu'nun Velayet, Vesayet ve Miras Hükümlerinin Uygulanmasına İlişkin Tüzük Kapsamında Tutulacak Defterler, Özel Kütük, Dosyalar, Tutanaklar ve Diğer Evrakın Düzenlenmesine Dair Yönetmelik'in 14. maddesinin dört ve beşinci paragraf hükümleri uyarınca, terekeye dâhil eşyanın cinsi, türü, adedi, gram ve ayarlarıyla birlikte diğer ayırt edici özelliklerinin ve değerlerinin bilirkişi marifetiyle tespit ettirilerek kıymetli evrak ve eşyanın kaydına mahsus deftere kaydının gerektiğinin unutulmaması,

3- Gaip Kişiyeye Ait Para

..... esas sayılıda; gaip olan şahsın paydaş bulunduğu taşınmazın satışından elde edilen paranın, 1989 yılından beri on yıl mahkemece idare edilmesinden sonra 09.11.1999 tarihinde hazineye teslimine karar verildiği halde tasfiye işlemlerinin yapılmadığı, paranın halen mahkeme nezdinde tutulduğu müşahede olunmuştur.

* TMK'nın 588. maddesinde belirtilen süre sonunda dosyaların tasfiyesi için gereğinin yapılmasından imtina edilmemesi,

4- Banka Hesabı Cari Defteri Tutulması Gerektiği

Tereke hesapları için banka hesabı cari defteri tutulmayıp kasa defteri tutulmasıyla yetinildiği müşahede edilmiştir.

* Dosya mevcudu ile banka mevcudu arasında mutabakatın sağlanması ve hesapların günü gününe kontrolü için, Türk Medenî Kanunu'nun Velayet, Vesayet ve Miras Hükümlerinin Uygulanmasına İlişkin Tüzük Kapsamında Tutulacak Defterler,

Özel Kütük, Dosyalar, Tutanaklar ve Diğer Evrakın Düzenlenmesine Dair Yönetmelik'in 14. maddesinin altı ve yedinci paragraf hükümleri uyarınca banka hesabı cari defterinin temini ile kullanılmasının sağlanması,

5- Kasa ve Banka Hesabı Cari Defterinin Günlük Tutulması

Tereke hesaplarının tutulmasında kullanılan kasa defteri ile banka hesabı cari defterinin düzenli olarak tutulmadığı, bir kısım tahsilât ve reddiyat makbuzlarının defterlere geçirilmediği ya da geçirilmesinde hatalar yapıldığı anlaşılmıştır.

* Bölge Adliye ve Adli Yargı İlk Derece Mahkemeleri ile Cumhuriyet Başsavcılıkları İdari ve Yazı İşleri Hizmetlerinin Yürütülmesine Dair Yönetmelik'in 185., Türk Medenî Kanunu'nun Velayet, Vesayet ve Miras Hükümlerinin Uygulanmasına İlişkin Tüzük Kapsamında Tutulacak Defterler, Özel Kütük, Dosyalar, Tutanaklar ve Diğer Evrakın Düzenlenmesine Dair Yönetmelik'in 14. maddelerindeki açıklamalar doğrultusunda, yapılan tahsilât ve ödemelere ait banka dekontlarının teminiyle bu işlemlerin, kasa ve banka hesabı cari defterlerine usulüne uygun olarak hatasız ve gecikmeksizin işlenmesi hususunda gereken hassasiyetin gösterilmesi,

6- Terekeye Ait İşlemlerin Yürütülmesinde Hatalı Davranıldığı

Terekeye ilişkin bir kısım işlemlerin yürütülmesinde hatalı davranıldığı ya da tasfiyenin gerçekleştirilmesi ve dosyaların işleminden kaldırılması için gereken gayretin her zaman gösterilmediği, bu cümleden olarak;

a) ... sayılı dosyada, ... tarihinde yetkisizlik kararı verilmesine karşın para ve/veya eşyanın ilgili hâkimliğe gönderilmediği,

b) ... sayılı tereke dosyasında; tereke mevcudunun ... tarihinde hazineye teslim edilerek tasfiyenin gerçekleşmesine karşın terekeden el çekilmesine karar vermek yerine dosyanın tetkike alınarak duruşmanın talik olduğu,

c) ... sayılı tereke dosyasında, tensip ara kararı ile belirlenen ... tarihinde duruşma yapılmadığı gibi denetim tarihine kadar da dosyanın ele alınmadığı,

ç) ... sayılı tereke dosyasında, tereke eşyalarının Hazineye teslimine karar verilmesine karşın ..... eşyanın tesliminin gerçekleştirilmediği,

Belirlenmiştir.

* Tereke tasfiyesinin aciliyeti göz önünde bulundurularak, evrakın yeterince incelenmediği intibamı oluşturabilecek ve ilgililerin mağduriyeti yanında sorumluluğu da doğurabilecek hatalardan özenle sakınılması,

7- Mirası Ret Kütüğünün Kullanılmadığı

Tereke işlemlerinin incelenmesinde mirası ret kütüğünün kullanılmadığı beyan ve müşahede edilmiştir.

* Bölge Adliye ve Adli Yargı İlk Derece Mahkemeleri ile Cumhuriyet Başsavcılıkları İdari ve Yazı İşleri Hizmetlerinin Yürütülmesine Dair Yönetmelik'in 186., Türk Medenî Kanunu'nun Velayet, Vesayet ve Miras Hükümlerinin Uygulanmasına İlişkin Tüzük'ün 39. ve Türk Medenî Kanunu'nun Velayet, Vesayet ve Miras Hükümlerinin Uygulanmasına İlişkin Tüzük Kapsamında Tutulacak Defterler, Özel Kütük, Dosyalar, Tutanaklar ve Diğer Evrakın Düzenlenmesine Dair Yönetmelik'in 16. maddeleri uyarınca, mirasın reddolunması hâlinde anılan kütüğün kullanılmasına özen gösterilmesi,

8- Tahsil ve Ödemeye İlişkin Dekontların Dosyada Saklanması

Bir kısım tereke dosyalarında bankaya yatırılan paralarla, bankadan çekilen paralara ait dekontların dosyalarına konulmadığı belirlenmiş, bu nedenle hesapların kontrolünde güçlüklerle karşılaşmıştır.

* Tereke kasa hesabı ile banka mevcutları arasındaki mutabakatın sağlanması ve hesap hareketlerinin kontrolü bakımından banka ile devamlı temas halinde bulunularak tahsilat veya reddiyat işlemlerine konu dekontların günü gününe ve sırasıyla dosyalarına konularak muhafazasında titizlik gösterilmesi,

9- Tereke Eşyalarının Hak Sahiplerine Tesliminin Hâkim Huzurunda Olması

Tereke eşyalarının hak sahiplerine hâkim huzuru olmaksızın tesliminin yapıldığı izlenmiştir.

* Türk Medenî Kanunu'nun Velayet, Vesayet ve Miras Hükümlerinin Uygulanmasına İlişkin Tüzük'ün 32. maddesinin üçüncü paragrafında açıklanan "Önlemi gerektiren durumların ortadan kalkması üzerine, sulh hâkimi, önlemlere son vererek terekeyi hak sahiplerine teslim eder." hükmü de göz önünde bulundurularak ileride bir uyuşmazlığa neden olunmaması ve her türlü şüphe ve tereddüdün izalesi bakımından tereke eşyalarının hâkim huzurunda tesliminin usul edinilmesi,

10- Tereke Gelirlerinin Takibi

Bazı dosyalarda, tereke mevcuduna dahil tahvil, hisse senetleri v.b. kıymetli evraka ait faiz ve getirilerin tahsil edilmediği anlaşılmıştır.

* Terekeye dahil tahvil, hisse senedi ve benzeri gibi gelir getiren kıymetli evrak getirilerinin ilgili yerlerden düzenli olarak takibi ile kasa hesabına intikalinin sağlanması,

11- Tereke Hesaplarının Tanzimi

... sayılı dosyada vadesiz hesaplarda bulunan ... TL parayla ilgili (hâkimlik talimatıyla) vadeli hesaba aktarılması işlemi yapılırken -gerçek bir ödeme olmadığı halde- reddiyat makbuzuyla kasadan çıkış yapılarak kasa mevcudunun düşmesi nedeniyle bilahare tahsilat makbuzu düzenlenerek paranın kasaya intikalinin sağlandığı izlenmiştir.

* Aynı dosya kapsamında vadesiz hesaptan vadeli hesaba yapılan virman işleminin gerçek manada bir ödeme olmamasından dolayı reddiyat işlemi yapılarak kasa

mevcudundan düşülmesine gerek bulunmadığı, şayet düşülmüşse aktarılan paranın tekrar kasaya intikalinin sağlanması, aksi durumda dosya ve banka mevcutları arasında uyumsuzluk çıkacağına bilinmesi,

12- Tereke Paralarının Hak Sahiplerine Ödenmesi

Tereke paralarının hak sahiplerine yazı işleri müdürü tarafından kalemde teslim edilerek tutanak düzenlendiği beyan ve müşahede edilmiştir.

* Tereke işlemlerinin önemine binaen, hak sahiplerinin belirlenmesinden sonra tereke paralarının bulunduğu bankaya müzekkere yazılarak paranın belirlenen nispetler dâhilinde ödenmesi veya hak sahipleri adlarına açılacak hesaplara nakli ile dekontlarının gönderilmesinin istenmesi ve kasa defteri üzerinden hesap hareketlerinin günlük olarak kontrolünün sağlanması,

13- Tereke Parası Faizlerinin Kasaya İşlenmesi

... sayılı dosyalarda, tereke paralarına bankaca tahakkuk ettirilen faizlerin kasa defterine intikallerinin sağlanmaması nedeniyle banka mevcudu ile kasa mevcudu arasında fark meydana geldiği tespit edilmiştir.

* Tereke paralarının düzenli olarak takibi ile bankaca tahakkuk ettirilen faiz paralarının veya banka hesabına giren meblağların gecikmeksizin kasaya intikallerinin sağlanması,

14- Terekede Tasfiye Harcı

Mirasçıları tarafından terekenin tespit ve tasfiyesinin istendiği hallerde nispi harç yerine maktu harç alındığı anlaşılmıştır.

* Terekenin tahrir, tespit ve tasfiyesinde, maktu harç alınmayarak her işlemin konusunu teşkil eden değerler üzerinden, 492 sayılı Harçlar Kanunu'nun eki olan (1) Sayılı Tarife'nin, "D) Diğer Yargı Harçları" bölümünün "Miras işlerine ilişkin harçlar" başlığını taşıyan IV. bendi gereğince ayrı ayrı binde 4,55 oranında nispi harç alınacağına bilinmesi,

15- Terekenin Belirlenen Hak Sahipleri Adına Şahsi Hesap Açılarak Tasfiyesi

... sayılı tereke dosyalarında; ölenin kanuni mirasçılarıyla bunların hisselerinin mirasçılık belgesiyle saptandığı halde terekedeki paraların elde tutuldukları görülmüş, denetim sırasında gereği yaptırılmıştır.

* Tereke Hâkimliğine intikal eden paranın tespit edilen mirasçılara ödenmesini teminen hak sahiplerinin ad ve soyadlarıyla pay oranları belirtilerek, Adalet Bakanlığı Hukuk İşleri Genel Müdürlüğü'nün 06/12/2007 tarih, 26270 sayılı mütalaasında da vurgulandığı üzere, Resmi Gazetenin 29/08/2006 tarihli sayısında yayımlanan 3 nolu Vergi Kimlik Numarası Genel Tebliği uyarınca T.C. uyruklu kişilerin T.C. kimlik numaraları belirtilerek adlarına müstakil hesap açılması ve müracaatlarında ödenmesi, ödeme yapılmaması hallerinde zamanaşımı süresine kadar bekletildikten sonra hazineye devri için bankaya talimat yazılması

16- Terekenin Hazineye Devri

... sayılı tereke dosyasında, para ve eşyaların hazineye devrine karar verilmesine rağmen, gerekli müzekkerenin yazılmadığı ve devir işlemlerine tevessül olunmadığı gözlenmiştir.

* Hazineye devrine karar verilen para ve eşyaların mal müdürlüğünce alınmalarını teminen müzekkere yazılarak sonucunun izlenmesi,

17- Terekenin Tasfiyesinde Harç Alınmayacağı

Hastane, konsolosluklar ve Cumhuriyet başsavcılıklarınca Tereke Hâkimliğine intikal ettirilen eşya ve paranın mirasçılara tesliminde harç tahakkuk ve tahsil edildiği tespit edilmiştir.

* Tereke hâkimliklerine intikal ettirilen para ve eşyaların hak sahiplerine tesliminin mirasın tasfiyesi mahiyetinde olmaması nedeniyle bu gibi işlemlerden harç alınmaması,

18- Terekeye Ait Paranın Ödenmesinde Usul

Bir kısım tereke paralarının “Sulh hâkimliğinin talimatı olmadan mirasçılara para ödenmemesi” şeklinde bankaya bir talimat verilmemesi neticesinde bankaca ilgililere ödeme yapıldığı saptanmıştır.

* Türk Medeni Kanununun Velayet, Vesayet ve Miras Hükümlerinin Uygulanmasına İlişkin Tüzük’ün 32. maddesinin üçüncü paragrafı uyarınca tereke mevcudunun hâkim kararı ile tasfiyesinin gerekmesi ve sulh hâkimi talimatı olmadan tereke paralarının bankaca ilgililere ödenmesine imkân bulunmadığı dikkate alınarak hak sahipleri bakımından sakıncalar doğurabilecek bu gibi durumlara meydan vermemek için önceden bankaya “Sulh hâkimliğinin talimatı olmadan mirasçılara para ödenmemesi” şeklinde müzekkere yazılmak suretiyle gerekli önlemin alınmasının düşünülməsi,

19- Terekeye Ait Ruhsatlı Silâhın Teslimi

... esas sayılı tereke dosyasında, ölenin eşyaları arasında bulunan ruhsatlı tabancanın verilen kararlar mirasçılara teslim edildiği, bu konuda silâhı teslim alan kişinin bulundurma vesikası verilebilecek kimselerden olup olmadığı hususunun araştırılmadığı ve belge aranmadığı,

... sayılı tereke dosyasında ise, Ateşli Silahlar Ve Bıçaklar İle Diğer Aletler Hakkında Yönetmelik’in 18. maddesindeki hükümler dikkate alınmadan ölenin eşyaları arasında bulunan ruhsatlı tabancanın verilen kararlar mirasçılara teslim edildiği,

Görölmüştür.

* 6136 sayılı Kanun hükümlerinin uygulanmasına ilişkin Ateşli Silahlar ve Bıçaklar ile Diğer Aletler Hakkında Yönetmelik’in 18. maddesindeki “Vefat eden kişilere ait ruhsatlı silahın, tebligat tarihinden itibaren mirasçılarının tamamının

muvafakati ile altı ay içinde başvurulması halinde talepte bulunan mirasçısına veya üçüncü bir kişiye devri sağlanır. Bu süre içinde mirasçıları adına ruhsata bağlanamamış veya üçüncü bir kişiye devredilememiş silahlar müsadere edilmek üzere adli makamlara intikal ettirilir.” şeklindeki düzenlemenin uygulamada nazara alınması,

20- Yetkisizlik Kararı Verildiği Halde Gölge Dosya Oluşturulmadığı

... sayılılarda, yetkisizlik kararı verilerek dosyanın mahalline gönderilmesine rağmen gölge dosya oluşturulmayıp sadece karar örneğinin saklanmasıyla yetinildiği gözlenmiştir.

* Denetime imkân sağlanması ve ileride doğabilecek sakıncaların önlenmesi bakımından yetkisizlik kararı verilerek başka mahalle gönderilen dosyalara ilişkin olarak, karar örneği, terekedeki para ve eşyaların yetkili tereke hâkimliğine gönderilmesine ilişkin belgeler ile talep yazısı ve ekleri, banka dekontu, tereke eşya listesi vb. gibi evrakın birer örneğinin gölge dosya oluşturularak saklanması usul edinilmesi,

VESAYET DAİRELERİNE AİT TAVSİYELER

1- Davalı Olan Kısıtlı İçin Husumete İzin Kararı Verildiği

... esas sayılı dosyalarda, aleyhinde dava açılan kısıtlıyı temsil yetkisi olan vasiinin husumete izin talebinin kabul edildiği görülmüştür.

* TMK'nın 462/8. maddesi uyarınca vesayet altındaki kısıtlı aleyhine dava açılması durumunda vesayet makamının iznine gerek olmadığına dair Yargıtay 2. Hukuk Dairesinin 26/05/2003 tarih ve 2003/4488 esas, 2003/7543 karar sayılı içtihadının da göz önünde bulundurulması,

2- Dosya Tanzimi ve Defterlerin Örneğinin Bulundurulmaması

Genel olarak vesayet dosyalarında;

- TMK'nın 438, 454 ve Tüzük'ün 16. maddeleri gereğince düzenlenen defterin bir suretinin bulunmadığı,

- Cereyan eden işlemlerin tutanak altına alınmadığı, işlemlerin dosya üzerinden takip edilmeye çalışıldığı, evrakların ve gider belgelerinin belli bir sıra gözetilmeden gelişigüzel yerleştirildiği,

Belirlenmiştir.

* Türk Medeni Kanununun Velayet, Vesayet ve Miras Hükümlerinin Uygulanmasına İlişkin Tüzük'ün 16. maddesinin beşinci paragrafındaki “Tutulan defter belirlenen süre içinde iki örnek olarak vesayet makamına verilir. Vesayet makamı, defterde yazılan malların iyi tanımlanmadığını, değerlerinin takdirinde yanlışlık yapıldığını veya eksik yazıldığını saptarsa, bunları denetimi altında tamamlattırır veya düzelttirir. Vesayet makamı, defterin usulüne uygun ve doğru olarak düzenlendiği

kanısına varırsa bir örneğini onaylayarak vasiye verir, diğer örneğini dosyasında saklar.” şeklindeki açıklamanın uygulamada dikkate alınması,

Türk Medenî Kanununun Velâyet, Vesayet ve Miras Hükümlerinin Uygulanmasına İlişkin Tüzük Kapsamında Tutulacak Defterler, Özel Kütük, Dosyalar, Tutanaklar ve Diğer Evrakın Düzenlenmesine Dair Yönetmelik’in 5. maddesinin, “Velâyet, vesayet ve miras işleri için bir tutanak tutulur. Bu tutanakta; dosya esas numarası, vesayet altına alınan veya kendisine kayyım tayin olunan kimsenin, vasi veya kayyımın, mirasta terekesi yazılanın, defter tutma talebinde; mirasçı ve ilgililerin ve miras şirketi için tayin olunan temsilcinin adı, soyadı ve yerleşim yerleri yazılır. Bu tutanakta yapılan işlemlerin tarih ve sırası belirtilir, kararlar hâkim ve zabıt kâtibi tarafından imzalanır. Tutanaklara birbirini takip eden sayfa numarası verilir.” hükmünün uygulanmasında ve aynı Yönetmelik’in 4. maddesi gereğince, dosyaların düzen ve tertibinde gereken özenin gösterilmesi,

Kısıtlı kişilerin haklarının korunması hâkimin görevi cümlesinden olmakla, Türk Medenî Kanunu, Türk Medenî Kanununun Velâyet, Vesayet ve Miras Hükümlerinin Uygulanmasına İlişkin Tüzük ile Türk Medenî Kanunu’nun Velâyet, Vesayet ve Miras Hükümlerinin Uygulanmasına İlişkin Tüzük Kapsamında Tutulacak Defterler, Özel Kütük, Dosyalar, Tutanaklar ve Diğer Evrakın Düzenlenmesine Dair Yönetmelik tarafından getirilen hükümlere titizlikle uyulması,

3- Gaiplik Kararı Almaksızın Hazineye Malvarlığının Devri

Tüm Sulh Hukuk Mahkemelerinde, kayyımlik yönetiminde on yıllık sürenin dolmasını müteakip, TMK’nın 588 maddesi uyarınca gaiplik kararı alınmadan malvarlığının Hazineye devrine karar verildiği anlaşılmıştır.

* TMK’nın 588. maddesi uyarınca;” Sağ olup olmadığı bilinmeyen bir kimsenin malvarlığı veya ona düşen miras payı on yıl resmen yönetilirse ya da malvarlığı böyle yönetilenin yüz yaşını dolduracağı süre geçerse, Hazinesinin istemi üzerine o kimsenin gaipliğine karar verilir. Gaiplik kararı verilebilmesi için gerekli ilan süresinde hiçbir hak sahibi ortaya çıkmazsa, aksine hüküm bulunmadıkça, gaibin mirası Devlete geçer.” hükmünün uygulamada dikkate alınması,

4- Kısıtlının Mallarının Satışının Takip Edilmediği

... Sulh Hukuk Mahkemesinin ... esas sayılı dosyasında, kayyım yönetiminde bulunan veya kısıtlıya ait taşınmazın satışı sonrası banka hesabına yatırılan paranın, vesayet makamınca takibinin yapılmamasından ötürü kayyım ve vasiye ödendiği anlaşılmıştır.

* TMK’nın 466. maddesinin, vesayet organları ile vesayet işleriyle görevlendirilmiş olan diğer kişilerin görevlerini yerine getirirlerken iyi bir yönetimin gerektirdiği özeni göstermekle yükümlü olduklarına ilişkin hükmüne riayet edilerek vesayet ve kayyım idaresi altındakilerinin mal varlığının yönetiminde özen gösterilmesi,

5- Kısıtlıya Ait Paraların Menfaati Araştırılmaksızın Her Hangi Bir Bankada Değerlendirildiği

Genel bir uygulama olarak kısıtlının kendisi veya malvarlığının yönetimi için gerekli olmayan paralarının, en yüksek getiriye sağlayan milli banka araştırılmaksızın herhangi bir bankaya yatırıldığı izlenmiştir.

* TMK'nın 441, 466, 468 ile Türk Medeni Kanununun Velayet, Vesayet ve Miras Hükümlerinin Uygulanmasına İlişkin Tüzük'ün 24. maddeleri dikkate alınarak; vesayet altındaki kişinin kendisi veya malvarlığının yönetimi için gerekli olmayan paraların, iyi bir yönetimin gerektirdiği özeni göstermekle yükümlü olan vesayet makamı tarafından en yüksek faiz getirisini sağlayan milli bir bankaya yatırılması veya Hazine tarafından çıkarılan menkul kıymetlere çevrilmesi gerektiğinin unutulmaması,

6- Ölümle Sona Eren Vesayet Dosyalarının Resen Tereke Hâkimliğine Tevdi Olunduğu

Genel uygulama olarak, şartları olup olmadığı araştırılmaksızın ölümle sona eren vesayet dosyalarının re'sen tereke hâkimliğine tevdi olunduğu gözlenmiştir.

* Vesayet altındaki kişinin ölümü halinde, TMK'nın 589, 590 ve 592. maddeleri uyarınca hâkimin resen müdahalesini gerektirir bir durum söz konusu ise dosyanın tereke hâkimliğine intikal ettirilmesi, aksi halde aynı Kanun'un 489, 490 ve 491 ile Türk Medeni Kanunu'nun Velayet, Vesayet ve Miras Hükümlerinin Uygulanmasına İlişkin Tüzük'ün 31. Madde hükümleri gereğince işlem yapılması,

7- Taşınmazın Pazarlıkla Satışına İzin Verilmesi İsteminin Vesayet Makamınca Değerlendirilerek Karara Bağlandığı

... sayılı vesayet dosyasında, kısıtlıya ait taşınmazın pazarlıkla satışına izin verilmesi isteminin vesayet makamınca değerlendirilerek karara bağlandığı izlenmiştir.

* Yargıtay 2. Hukuk Dairesinin 18/10/2007 tarih ve 2006/18328 esas, 2007/13811 karar sayılı ilamında da izah edildiği üzere, TMK'nın 444 ve 462. maddeleri gereğince kısıtlıya ait taşınmazın satışına izin verme görevinin vesayet makamına, taşınmaz satışının pazarlıkla yapılıp yapılmayacağına karar verme yetkisinin ise TMK'nın 444. maddesinin üçüncü paragraf hükmü ile Türk Medeni Kanununun Velayet, Vesayet Ve Miras Hükümlerinin Uygulanmasına İlişkin Tüzük'ün 25. maddesi uyarınca denetim makamına ait olduğu göz ününde bulundurularak vesayet makamı tarafından satışa izin kararı verilmesinden sonra pazarlıkla satış konusunda bir karar verilmek üzere dosyanın denetim makamına gönderilmesi gerektiğinin unutulmaması,

8- Satışı İstenen Taşınmaz Dışında Kalan Diğer Malların Gelirleri Konusunda Vasiden Hesap Sorulmadığı

... sayılı vesayet dosyasında, kısıtlının ihtiyaçlarının karşılanması zımında kısıtlıya ait olup satışı istenen taşınmaz dışında kalan diğer malların gelirleri konusunda vasiden hesap sorulmaksızın satışa izin verildiği izlenmiştir.

* Yargıtay 2. Hukuk Dairesinin 07/03/2002 tarih ve 2002/1875 esas, 2002/2995 karar sayılı ilamı uyarınca kısıtlıya ait olup satışı istenen taşınmaz dışında kalan diğer malların gelirleri konusunda vasiden hesap sorularak, bu gelirlerin kısıtlının ihtiyaçlarına kafi gelip gelmeyeceğinin araştırılmasının gerekli olduğu,

9- Vasiden Hesap Raporu Alınmadığı

... sayılı vesayet dosyalarında, mal varlığı bulunan kısıtlıya atanan vasiden muayyen aralıklarla ya da yıl sonu itibarıyla hesap raporu alınmadığı anlaşılmıştır.

* **TMK'nın 397. maddesinde vesayet daireleri, 468. maddesinde de vesayet dairelerinin sorumluluğunun düzenlendiği hatırlanarak, TMK'nın 454 ve 464, Türk Medenî Kanunu'nun Velayet, Vesayet ve Miras Hükümlerinin Uygulanmasına Dair Tüzük'ün 16 ve 21, Türk Medenî Kanunu'nun Velayet, Vesayet ve Miras Hükümlerinin Uygulanmasına İlişkin Tüzük Kapsamında Tutulacak Defterler, Özel Kütük, Dosyalar, Tutanaklar ve Diğer Evrakın Düzenlenmesine Dair Yönetmelik'in 10. maddeleri uyarınca vasiden muayyen aralıklarla ya da en geç yılsonu itibarıyla hesap raporu alınmasının ihmal olunmaması ile kısıtlının zararını ve vesayet makamının mesuliyetini doğurabilecek bu kabil davranışlardan sakınılması,**

10- Vesayet Ad Kaydının Tutulmadığı

Vesayet ad kaydının tutulmadığı belirlenmiştir.

* **Bölge Adliye ve Adli Yargı İlk Derece Mahkemeleri ile Cumhuriyet Başsavcılıkları İdari ve Yazı İşleri Hizmetlerinin Yürütülmesine Dair Yönetmelik'in 192. maddesi ile Türk Medenî Kanunu'nun Velayet, Vesayet ve Miras Hükümlerinin Uygulanmasına İlişkin Tüzük Kapsamında Tutulacak Defterler, Özel Kütük, Dosyalar, Tutanaklar ve Diğer Evrakın Düzenlenmesine Dair Yönetmelik'in 8. maddesinin dört ve beşinci paragraf hükümleri uyarınca vesayet ad kaydının tutulması,**

11- Vesayet Altına Alınacak Şahıslara Ait Mal Varlıklarının Araştırılmadığı

Vesayet altına alınacak şahısların, mal varlığı bulunup bulunmadığının gerektiği şekilde araştırılmadığı müşahede olunmuştur.

* **Kısıtlı haklarının korunması hâkimin görevi kapsamında olmakla, vasilerce gerçekleştirilebilecek suiistimallerin önlenmesi açısından TMK'nın 438. maddesi uyarınca, kısıtlıların mal varlıklarının UYAP dâhil tüm imkânlar muvacehesinde mutlaka tahkik ettirilmesinin usul olarak benimsenmesi,**

12- Vesayet Halinin Herhangi Bir Suretle Sona Ermesi Açısından Dosyaların Belirli Periyotlarla Gözden Geçirilmediği

Tüm vesayet dosyalarının tetkiki sonucu, kısıtlının yerleşim yeri ile nüfusa kayıtlı olduğu yerde kısıtlamaya ve vasi atanmasına ilişkin kararların ilan edildiği dosyalardan,

a) ... sayılılarda, kısıtlıların 2015, 2016 ve 2017 yıllarında öldüğü,

b) ... sayılılarda, özgürlüğü bağlayıcı ceza nedeniyle vesayet altına alınan kısıtlıların 2016 ve 2017 yıllarında hapis halinin sona erdiği,

c) ... sayılılarda, yaş küçüklüğü nedeniyle vesayet altına alınan kısıtlıların 2012 ilâ 2017 yılları arasında 18 yaşını ikmal edip ergin oldukları,

Belirlenmiş, vesayetin sona erdiği tarihten denetim tarihine kadar ... aydan ... aya kadar zaman geçmesine karşın dosyaların işlemsiz bekletildiği anlaşılmıştır.

* UYAP sistemi üzerinden kısıtlıların nüfus kayıtlarının belli aralıklarla sorgulanarak vefat eden ve ergin olan kısıtlılar ile yapılan araştırma neticesi hapis hali herhangi bir suretle sona eren hükümlüler açısından gereğinin takdiri ile “Vesayetin Sona Ermesinin Sonuçları” ayrım başlığı altındaki TMK’nın 489, 490 ve 491 madde hükümleriyle TMK’nın 473. maddesindeki “Kısıtlama ilân edilmişse, kaldırılması da ilân olunur.” düzenlemesi doğrultusunda işlem yapılması,

Dosyaların belirli aralıklarla elden geçirilerek, tasfiye şartları oluşmaların usulünce tasfiyesi ile lüzumsuz iş birikimine, dolayısıyla gereksiz yere emek ve zaman kaybına meydan verilmemesi, TMK’nın 470 ve 471. maddeleri ile Türk Medenî Kanunu’nun Velâyet, Vesayet ve Miras Hükümlerinin Uygulanmasına İlişkin Tüzük’ün 31. maddesi göz önünde bulundurularak süre sonunda dosyaların tasfiyesi için gereğinin yapılmasından imtina edilmemesi,

13- Vesayet Dosyalarının Vasiliğin Görevinin Devamı veya Yeni Vasi Atanması Bakımından Belirli Periyotlarla Gözden Geçirilmediği

... esaslı dosyalarda olduğu gibi dört, beş ve onsekiz yıl önce atanan vasilerin durumunun süre bakımından gözden geçirilmediği,

... sayılıda vasinin ölmesine rağmen yeni vasi atanmadığı,

Müşahede edilmiştir.

* “Vasi, kural olarak iki yıl için atanır. Vesayet makamı, bu süreyi her defasında ikişer yıl uzatabilir.” hükmüne havi TMK’nın 456. maddesi gereğince iki yılda bir vasinin durumunun resen değerlendirilerek gereğinin takdiri, vasinin ölmesi halinde ise kısıtlının menfaatini teminen en kısa zamanda yeni vasi atanmasına ehemmiyet verilmesi,

14- Vesayet Kararının İlanı

... sayılı dosyada, vasi atanmasına ilişkin kararın kısıtlının yerleşim yeri ile nüfusa kayıtlı olduğu yerde ilân edilmediği tespit edilmiştir.

* TMK’nın 410. ve 421. maddeleri uyarınca, vasi atama kararlarının kısıtlının yerleşim yeri ile nüfusa kayıtlı olduğu yerde ilân edilmesi zorunluluğu bulunduğu unutulmaması,

15- Kısıtlının Tapuya Kayıtlı Mallarına Şerh

... sayılı dosyada, Vesayet altına alınan şahıs adına olan tapu kayıtlarına ilişkin olarak tapu müdürlüğüne yazı yazılan müzekkerelere “vesayet makamından izin alınmadıkça işlem yapılamaz” şerhinin konulması hususunda gerekli hassasiyetin gösterilmediği belirlenmiştir.

* TMK’nın 462. maddesi gereğince taşınmazların alımı, satımı, rehnedilmesi, bunlar üzerinde başka bir aynî hak kurulması ve benzeri hususların vesayet makamının

iznine tabi olması ile aynı Kanun'un 466. maddesi uyarınca da vesayet organlarının görevlerini yerine getirirlerken iyi bir yönetimin gerektirdiği özeni göstermekle yükümlü oldukları dikkate alınarak kısıtlı kişilerin mal varlığının korunması açısından taşınmazlarla ilgili olarak tapu kütüğünün beyanlar hanesine şerh işlenmesi için gereğinin yapılması,

16- Yönetim Kayyımından Hesap İstenmediği

Sulh Hukuk Mahkemesinin ... esas sayılı dosyasında, 3561 sayılı Kanun uyarınca atanan yönetim kayyımından hesap raporu istenilmediği belirlenmiştir.

* TMK'nın 403, 431, 460, 466, 467., Tüzüğün 30. maddeleri uyarınca vasiliğe ilişkin kurallar kayyımlar hakkında da uygulanacağından, ileride hukuki sorumluluk doğmaması açısından, 16/05/2009 tarih ve 27230 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Mal Memurlarının Kayyımlığı Hakkındaki Yönetmelik'in 14. maddesindeki, "(1) Kişi hesaplarının gelir ve giderleri ile ilgili belgeler her bir kişi için ayrı bir dosyada toplanır, gelir ve giderleri kayıt tutulmak suretiyle izlenir. (2) Her takvim yılı sonu itibarıyla, kişi hesapları ile ilgili yapılan işlemler, elde edilen gelirler, yapılan harcamalar ve malvarlığı değerleri hakkında düzenlenen faaliyet raporunun birer örneği, izleyen yılın mart ayı sonuna kadar 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu hükümlerine göre vesayet makamına ve Bakanlığa gönderilir." ve 24. maddedeki "(1) Kayyımlık işlemleri; 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu gereğince vesayet dairelerinin denetimine tabidir. Ayrıca, kayyımlık işlem ve hesapları Bakanlıkça gerektiğinde denetletilebilir." şeklindeki hükümler dikkate alınarak bu nevi dosyaların da denetime tabi olduğunun bundan sonraki uygulamada gözden kaçırılmaması,

17- Banka Hesabı Cari Defterinin Hiç veya Gereği Gibi Tutulmaması

Vesayet hesapları için hesabı cari defteri tutulmadığı ya da bir kısım tahsilât ve reddiyat makbuzlarının defterlere geçirilmediği anlaşılmıştır.

* Dosya mevcudu ile banka mevcudu arasında mutabakatın sağlanması ve hesapların günü gününe kontrolü için, Türk Medenî Kanunu'nun Velayet, Vesayet ve Miras Hükümlerinin Uygulanmasına İlişkin Tüzük Kapsamında Tutulacak Defterler, Özel Kütük, Dosyalar, Tutanaklar ve Diğer Evrakın Düzenlenmesine Dair Yönetmelik'in 8. maddesi uyarınca banka hesabı cari defterinin kullanılması,

Bölge Adliye ve Adli Yargı İlk Derece Mahkemeleri ile Cumhuriyet Başsavcılıkları İdari ve Yazı İşleri Hizmetlerinin Yürütülmesine Dair Yönetmelik'in 185., Türk Medenî Kanunu'nun Velayet, Vesayet ve Miras Hükümlerinin Uygulanmasına İlişkin Tüzük Kapsamında Tutulacak Defterler, Özel Kütük, Dosyalar, Tutanaklar ve Diğer Evrakın Düzenlenmesine Dair Yönetmelik'in 14. maddelerindeki açıklamalar doğrultusunda, yapılan tahsilât ve ödemelere ait banka dekontlarının teminiyle bu işlemlerin, banka hesabı cari defterlerine usulüne uygun olarak hatasız ve gecikmeksizin işlenmesi hususunda gereken hassasiyetin gösterilmesi,

18- Kısıtlanan Reşit Evlâda Vasi Tayini

Sulh Hukuk Mahkemesine ait ..... esas sayılı dosyalarda, bir yıldan fazla hürriyeti bağlayıcı cezaya mahkum olan veya akıl hastalığı nedeniyle kısıtlanan reşit çocuklara velilerinin vasi tayin edildiği tespit olunmuştur.

* TMK'nın 419/3. maddesi uyarınca, reşit olan evladın kısıtlanması halinde, vesayet altına alınması yerine, asıl olanın velayet altına konulması olduğunun bilinmesi, Yargıtay 2. Hukuk Dairesinin aynı yöndeki 26/12/2005 tarih ve 2005/20432 esas, 18313 karar sayılı ilâmının göz önünde bulundurulması,

19- Vasi Tayini Dosyasının Takip Edilmediğinden İşlemden Kaldırıldığı

Sulh Hukuk Mahkemesinin ..... esas sayılı vasi tayinine ilişkin dosyasının takip edilmemesi sebebiyle, HMK'nın 150 veya 320/4 maddeleri gereğince işlemde kaldırılıp, bilâhare davanın açılmamış sayılmasına karar verildiği gözlenmiştir.

* TMK'nın 404 ve devamı maddelerinde açıkça belirtildiği üzere aynı Kanun'un 408. maddesindeki haller dışında vasi tayinine ilişkin taleplerin resen takip olunarak mutlaka sonuçlandırılması gerektiğinin ve HMK'nın 150. maddesinin bu tür davalarda uygulama yeri olmadığına hatırdan çıkarılmaması,